

Baskičtina (euskara)

Sloveso (aditza) BIZI IZAN - ŽÍT

Ni BIZI naiz - já žiju

Zu BIZI zara - ty žiješ

Hura BIZI da - on/ona žije

Gu BIZI gara - my žijeme

Zuek BIZI zarete - vy žijete

Haiek BIZI dira - oni žijí

Koncovky podstatných jmen + sloveso BIZI IZAN

Podstatné jméno **končící na samohlásku:**

Brno + n = Brno**N** (v Brně)

Hiria + n = Hiria**N** (ve městě)

Bilbo + n = Bilbo**N** (v Bilbau)

Bartzelona + n = Bartzelona**N** (v Barceloně)

Txina + n = Txina**N** (v Číně)

Podstatné jméno **končící na souhlásku:**

Madril + en = Madrid**lEN** (v Madridu)

Olomoutz + en = Olomoutz**EN** (v Olomouci)

Třebítx + en = Třebítx**EN** (v Třebíči)

Paris + en = Paris**EN** (v Paříži)

Gasteiz + en = Gasteiz**EN** (ve Vitorii)

Pozn.: Vitoria - hlavní město provincie Álava i celého autonomního společenství Baskicko

Příkladové věty:

Ni Brnon bizi naiz - já žiju v Brně

Gu Olomoutzen bizi gara - my žijeme v Olomouci

Zu Bilbon bizi zara - ty žiješ v Bilbau

Haiek Prahan bizi dira - oni žijí v Praze

Koncovky substantiv - Norekin?(s kým)

Singulár (- AREKIN):

Mutil (kluk) - mutil**AREKIN**

- s klukem

Seme (syn) - seme**AREKIN**

- se synem

Neska (dívka) - neska**AREKIN**

- s dívkou

Plurál (- EKIN):

Mutil**EKIN**

- s klukama

Seme**EKIN**

- se syny

NeskEKIN

- s dcerami

Příkladové věty:

Norekin bizi zara? - s kým žiješ?

Aitarekin bizi naiz - žiji s otcem

Norekin bizi zarete? - s kým žijete?

Aitonarekin eta amonarekin bizi gara

- žijeme s dědečkem (aitona) a babičkou (amona)

Norekin bizi dira? - s kým žijí?

Gurasoekin bizi dira - žijí s rodiči

Doplňkové fráze:

Zenbatekin? - s kolika?

Zerekin? - s čím?

Zeinekin? - s jakým?se kterým?

Zeintzuekin? - s jakými?se kterými?

Préteritum

Ni bizi **nintzen** - já jsem žil/a

Zu bizi **zinen** - ty jsi žil/a

Hura bizi **zen** - on/ona žil/a

Gu bizi **ginen** - my jsme žili/y

Zuek bizi **zineten** - vy jste žili/y

Haiek bizi **ziren** - oni/ony žili/y

Futurum- užití izango

Ni bizi izango naiz – já budu žít

Zu bizi izango zara - ty budeš žít

Hura bizi izango da - on/ona bude žít

Gu bizi izango gara - my budeme žít

Zuek bizi izango zarete - vy budete žít

Haiek bizi izango dira - oni/ony budou žít

nebo

Ni biziko naiz - já budu žít

Zu biziko zara - ty budeš žít

Haiek biziko dira - oni/ony budou žít

ATD.

Kondicionál

Ni bizi **banintz** - žil/a bych

Zu bizi **bazina** - žil/a bys

Hura bizi **balitz** - žil/a by

Gu bizi **bagina** - my bychom žili/y

Zuek bizi **bazinate** - vy byste žili/y

Haiek bizi **balira** - oni/ony by žili/y

Subjuntiv

Ni bizi **nadin** – ať žiju!

Zu bizi **hadin** – ať žiješ!

Hura bizi **dadin** – ať žije!

Gu bizi **gaitezen** – ať žijeme!

Zuek bizi **zaitezen** – ať žijete!

Haiek bizi **daitezen** – ať žijí!

Minislovníček

bizi bedi askatasuna! – ať žije svoboda!

bizi-agiri – víra života

Izaki bizidunak – živé bytosti

bizi-emaile – oživující, posilující

bizi-espazio – životní prostředí

bizi-itxaropen – naděje života

bizi-kalitate – povaha života

biziki (bizikiro) – intenzivně, živě

bizikidetasun – soužití

bizikizun – zážitek

bizi-maila – životní úroveň

bizileku – obydlí

bizirik irten/atera – přežít

bizi-alarguntza – rozvod

bizi-arrisku – ohrožení života

biziak eta hilak – živí a mrtví

bizia galdu – umřít

bizia kendu – zabít

